

Světový den encefalitidy: FNMH jako první v ČR nabízí specializovanou péči o pacienty s autoimunitní encefalitidou

Praha, 22. února 2026 – Světový den encefalitidy každoročně upozorňuje na závažná zánětlivá onemocnění mozku, která mohou mít rychlý průběh a dlouhodobé následky. Encefalitidy mohou být infekčního původu, ale také autoimunitní, jejich včasné rozpoznání je zásadní pro další prognózu pacienta. Fakultní nemocnice Motol a Homolka se této problematice věnuje mezioborově a jako první v České republice zajišťuje péči v rámci specializovaného Centra pro autoimunitní encefalitidy Motol (CAEM).

Encefalitida, tedy zánět mozku, je závažné onemocnění, které se může projevovat například horečkou, bolestí hlavy, poruchami vědomí, náhlými změnami chování, poruchami paměti nebo epileptickými záchvaty. V některých případech může dojít k rychlému zhoršení zdravotního stavu a pacient vyžaduje urgentní hospitalizaci.

Autoimunitní encefalitidy: když imunitní systém napadá mozek

Autoimunitní encefalitidy vznikají v důsledku nepřiměřené reakce imunitního systému, kdy organismus začne napadat vlastní nervovou tkáň. Jejich projevy mohou být velmi různorodé a často zasahují nejen do neurologických funkcí, ale i do psychiky pacienta. Typickými příznaky mohou být změny chování, poruchy řeči, ztráta paměti, epileptické záchvaty nebo poruchy hybnosti. Právě variabilita projevů často vede k tomu, že pacienti bývají zpočátku vyšetřováni v různých odborných ambulancích, než je stanovena správná diagnóza.

Ve FNMH proto funguje Centrum pro autoimunitní encefalitidy Motol (CAEM), které jako první svého druhu v České republice poskytuje komplexní diagnostiku a léčbu dětským i dospělým pacientům.

„Autoimunitní encefalitidy mohou mít velmi rozmanité projevy a někdy na první pohled připomínají psychiatrické onemocnění. Na rozdíl od čistě psychiatrické poruchy se však objevují i další objektivní známky poškození mozku – například změny na magnetické rezonanci, zánětlivý nález v mozkomíšním moku nebo přítomnost specifických neurálních autoprotilátek.. Proto je důležitá mezioborová spolupráce a specializované vyšetření, které umožní správně stanovit diagnózu a zvolit odpovídající léčbu,“ vysvětluje MUDr. Martin Elišák, Ph.D. z Centra pro autoimunitní encefalitidy Motol při Neurologické klinice 2. LF UK a FNMH.

Infekční encefalitidy: rychlá diagnostika může rozhodnout

„V našich podmínkách patří mezi nejčastější encefalitidy klíšťová encefalitida. Nejde přitom o banální onemocnění – může vést k dlouhodobým, někdy i trvalým neurologickým následkům a u části pacientů výrazně ovlivnit kvalitu života. Proti tomuto onemocnění však existuje účinná prevence v podobě očkování, které doporučujeme zejména lidem, kteří tráví čas v přírodě nebo se pohybují v rizikových oblastech,“ uvádí MUDr. Milan Trojánek, Ph.D., přednosta Kliniky infekčních nemocí a cestovní medicíny 2. LF UK a FNMH.

Na podporu celosvětové kampaně se i letos symbolicky rozsvítí významné památky červenou barvou. V Praze se k iniciativě připojí také Petřínská rozhledna.

Kontakt pro média:

Mgr. Martina Dostálová, tel.: 224 431 698, e-mail: martina.dostalova@fnmh.cz